

До
проф. д -р Силви Чернев
Председател на Научното жури

СТАНОВИЩЕ
от Доц. д-р Мария Кьосева
преподавател в ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“
член на научното жури

на основание заповед № ЛС-180 от 09. 09. 2022 г. на Ректора на БСУ

***Относно:** качествата на кандидата за заемане на академична длъжност „доцент” по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право), на д-р Анна Свободенова Чолакова, гл. ас. в ЦЮН в Бургаския свободен университет.*

Уважаеми господин председател на научното жури,
Уважаеми членове на научното жури,

на основание Заповед № ЛС-180 от 09. 09. 2022 г. на Ректора на БСУ

в електронна форма получих научните трудове – монографичното изследване „Наследствената трансмисия“, статии, научни доклади, както и справка-декларация, доказваща наличието на минималните национални изисквания за заемането на научната длъжност „доцент“ и творческа автобиография на кандидата за академичната длъжност „доцент“ – гл. ас. д-р Анна Чолакова.

Въз основа на проучените монография и научни публикации на кандидата, на представените документи в откритата процедура за доцент, съобразявайки нормативните изисквания, съм мотивирана да представя следното становище:

1. Преподавателски качества

Гл. ас. д-р Анна Чолакова е университетски преподавател с 21 годишен опит, преминавайки през класическия път на развитие от асистент до главен асистент.

Учебните курсове, преподавани от гл. ас. Анна Чолакова са в областта на гражданско право - обща част, семейно и наследствено право, вещно право и природозащитно право.

Имам лични впечатления от гл. ас. д-р Чолакова за водените от нея семинарни занятия по гражданско-право – обща част в качеството ми на титуляр на тази учебна дисциплина за периода от 2011 до 2017 г. в ЦЮН в БСУ. Кандидатката винаги е показвала високо ниво на научна-подготовка, перфектна организация на учебния процес, умения за работа със студентите и представяне на учебния материал в достъпна форма при решаване на казуси и обсъждане на съдебната практика, която тя познава безупречно.

Д-р Чолакова е един ерудиран, отговорен и задълбочен университетски преподавател и учен.

2. Оценка на научните резултати и приноси на кандидата

Гл. ас. Д-р Анна Чолакова е предоставила в конкурсната процедура монографията „Наследствената трансмисия“, София, изд. Нова звезда, 2022, ISBN 978-619-198-167-0, 186 стр.

В конкурсната процедура са представени 9 статии и доклади от научни конференции, публикувани в правната периодика, включително чрез линкове в електронни издания.

Определено сам по себе си изборът на теоретично изследване с предметен обхват – наследствената трансмисия в контекста на старата и съвременната нормативна уредба, обосновава научен принос на автора. Това е първото монографично научно изследване в България, посветен на наследствената трансмисия.

Сравнителноправният метод е един от основните методи за научно изследване, започвайки с римското право и продължавайки чрез анализа на гражданските кодификации и законодателство на Франция, Германия, Австрия, Русия, Македония в областта на наследствената трансмисия.

Монографията е добре структурирана, започвайки с историческия и сравнително-правен преглед, фактическия състав на наследствената трансмисия, субектите, в чиято правна сфера настъпват правните последици и специфичните правни последици. Обсъден е и въпросът за обема на правоприемството, което се осъществява при наследствената трансмисия. С приносен характер и с практическо значение са и сравненията със сходни правни фигури като наследяването на правото на заместване, наследствената субституция и призоваването на следващ наследствен ред. От този съпоставителен анализ със сходни правни институти работата печели и служи като ориентир за практиката в тази специфична материя на наследственото право, каквато е наследствената

трансмисия. Подкрепям убедено изброените приноси от кандидата за „доцент“ Анна Чолакова.

Монографията „Наследствената трансмисия“ и научните статии и доклади, представени в процедурата за избор на доцент покриват законовите изисквания за обем за този вид научно изследване, разполагат с необходимия научен инструментариум и понятиен апарат, като коректно е цитирана научна българска и чуждестранна литература с прецизен технически подход.

Полемичният подход на автора по дискуссионни теоретични въпроси с изразяване на ясна аргументирана позиция следва да бъдат подкрепени.

Монографичното изследване, представено от кандидата е с ясна практическа насоченост – съдържа предложения *de lege ferenda* в заключението, които са коректив за разбиране и прилагане на един основен институт в наследственото право, каквато е наследствената трансмисия, която е с изключителна практическа приложимост в епохата на пандемии и войни. Особено ценно е предложението за промяна в нормативната уредба на удостоверението за наследници, което да бъде по-детайлно, да дава повече информация относно завещания, приемане и откази от наследство, както да осигурява възможност на трансмисарите да се легитимират чрез него като особени непреки наследници на първия наследодател.

Авторът демонстрира подчертан афинитет и последователност в своите научни трудове в областта на наследственото и семейното право. Представената монография и други изследвания свидетелстват за научни приноси в материята на наследственото право и са полезни за практиката.

Научната монография и другите публикации в научната периодика ще имат познавателно значение не само за юристи – адвокати, магистрати, но и за по-широк кръг лица, които се сблъскат в ежедневието си с наследствената трансмисия и това ще им помогне при търсенето на отговори и решаването на спорове. Научните постижения и предложенията

de lege ferenda могат да бъдат ключ за разбиране на този важен институт в наследственото право.

Въз основа на горното несъмнено достигам до извода, че гл. ас. д-р Анна Чолакова разполага с научна квалификация и е постигнала научни резултати с приносен характер за правната теория, за да заеме академичната длъжност „доцент“.

3. Критични оценки, забележки и препоръки

Монографията би спечелила, ако главата, посветена на сравнително-правния анализ бъде с по-малък обем или бъде сведена до отделни параграфи. В количествено отношение тази глава е с най-голям обем, което в известен смисъл натежава и за непредубедения читател. Безспорно това има своя информационно-познавателен характер и е полезно, но предмет на научното изследване не е сравнително-правен преглед на наследствената трансмисия. Извън метаюридическия контекст на времето, в което живеем, се наблюдава предпочитание към изследване на гражданското законодателство на Русия и руска научна библиография, което не е непременно с негативна оценка, но е препоръчително да се търси баланс.

На правно-техническо ниво не намирам за необходимо като подзаглавие на §.2 в глава Втора „Предпоставки за наследствената трансмисия“ да се постави в скоби „фактически състав, който поражда наследствената трансмисия“. Заглавието би следвало да бъде едно от двете, тъй като са словесен израз на едно и също правно явление. Препоръчително е да се задълбочи изследването и по отношение на обема на правоприемството, което се осъществява при наследствената трансмисия.

Направените бележки не се отразяват на научните качества и приноси, които имат за правната теория в областта на наследственото

право представената монография „Наследствената трансмисия“ и публикации в правната периодика на д-р Анна Чолакова, а имат за цел да подсказат идеи, върху които авторът може да помисли евентуално при следващи издания.

4. Заключение

Въз основа на изложеното убедено заявявам, че научните и преподавателски качества на кандидата гл. ас. д-р Анна Чолакова отговарят на законовите изисквания и дават право тя да заеме академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право) в Бургаски свободен университет и предлагам на Научното жури да вземе съответното положително решение.

С уважение,

(доц. д-р Мария Къосева)